

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchner-né felviteli és rendelési irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvehetnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: **Perjéssy Lajos.**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

V. évfolyam.

Vasárnap 1896. évi Február 16-án.

7. szám.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesülete.

Meghívó.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesülete
rendes évi

XI. közgyűlését

ma vasárnap február hó 16-án d. e. 11 órakor tartja meg a magy. kir. állami fő-reáliskola rajztermében (Uri-utca, bejárás-tól balra, I. emelet, 17 szám) melyre az egyesület t. cz. tagjai ezennel tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. A választmány jelentése
3. Pénztári jelentés.
4. Számvizsgálók jelentése.
5. Tisztviselők és választmány (20 tag) választása.
6. Indítványok

Megjegyeztetik, hogy az „alapszabályok” 15. §-a értelmében ezen elhalasztott közgyűlés tekintet nélkül a megjelent tagok számára mindenestre határozatképes.

Kelt Verseczen 1896. febr. 2-án.

Hazafiai tisztelettel

Dr Seemayer K.,
egyl. elnök.

Perjéssy L.,
egyl. titkár.

Társaséletünk.

Versecz 1896 február 15.

Bármerre tekintünk széjjel a négy folyam és három hegy világszerte híres szép országában, a modern élet általános bajai között mindenütt halhatjuk — s pedig elég sűrűn — a stereotyp panaszt, hogy a vidéki társasélet mennyi mindenféle fogyatékosságban szenved. Legtöbbszörre a helyi viszonyok ziláltságában keresik aztán a társadalmi bajok indokát és orvosszerekrül ezer meg ezer csodatévő szociális kotyválékot találnak fel a tudós kuruzslók, a kik emberi gyöngeségeket isteni tudással vélnék megreperálni.

A köz- és magánérdekek szakadatlan surlódása pedig az emberi élet igen közönséges nyilvánulása. Mindenütt, ahol emberek élnek, ezek érdekei, vágyai, céljai kereszteznek vagy érintik egymást, s az élet nagy harezában szünetlen tusára kényszerítik a küzdő embert. Ezért a társadalomnak az az ideális harmóniája, mely után tisztultabb ethikai világban élő lelkek vágyakoznak. — a valóságban szinte elképzelhetetlen, megvalósítása pedig az örök problémák közé sorozható.

Miért volna az általános szabály alól kivétel éppen valami kis vidéki városka, a

rébuszfejtők sem igen tudják kitalálni. S éppen a vidéken ksresni az emberi társadalomnak olyan ideális, olyan enyhe oázisát, melyen az absolut boldogság nyugalmas összhangja uralkodik; igazán tulhajtott és mindenekfelett teljesen igazolatlan törekvés.

Nagyvárosok lázas forgatagában még inkább elképzelhető, hogy az egymás támogatására utalt és vágyó emberek — szűkebb körökké csoportosulnak és igyekeznek enyhíteni az élet nagy küzdelmeivel járó csapásokat s az otthon négy fala közt jóvátenni a nyilvános közélet tévedéseit; — de a különben is szelid természetű, lassu és kicsinyes vidéki életben az emberek természetsszerűleg jobban elvannak szigetelve s kevésbbé érzik szükségét a társasélet örömeinek, melyek a nyilvános élet akciójával csaknem teljesen ugyanazonosak.

A tudomány, irodalom, művészet hatalmas emporiumaiban az emberi társadalom közműveltsége valamennyire mégis összenivellődik, s a szellemóriások léleknesesítő alkotásainak szeretésében, magasabb erkölcsi és szellemi igazságok kultiválásában a homogén elemek inkább egymásra találnak és igyekeznek társulni; de az ugynevezett provinciákon az ily magasabb értékű törekvésekre való hajlamot ugyan országsszerte hiába kereshetjük.

TÁRCSA.

A chapeau — claque.

E hét elején legjobb barátaim egyikéhez a következő sorokat intéztem:

„Kedves Vilmos! Ma este jelmezbal leend; daczára a bálók iránti előttd ismeretes ellen-szenvenemnek, mégis ott kell lennem; könnyen kitalálhatod, miért. — „Ó” lesz ott. Nem kölcsönözöd elaque-odat, sértetlenül visszakapod.”

Vilmos rögtön felelt:

„Egyetlen egy barátom! Kívánatod nagyon is megtisztelő claque-omra nézve. Igen szívesen küldtem volna a diszpédányt mindjárt famulusoddal, ha magam nem szándékoznám a jelmezbált meglátogatni. Tudod azonban, hogy nem szeretem a tánczot. korán szoktam az éttermekbe visszavonulni, a hol azután a claquelapal könnyen nélkülözhető; igen szívesen all akkor rendelkezésedre. Viszontlátásra Csütörtökön este!”

A fényes estén véletlenül mindjárt a ruhatárban találkoztunk. Vilmos levett fejéről egy kényelmes posztó kalapot és frakja alól egy claque-ot, a mi közös claque-unkat húzta elő. Bölcse kimelés. Én addig is egyik mellékteremben tartózkodtam a barátomra várakozva, a ki megesküdött, hogy fél óra mulva átengedi ne-

kem azt a szükséges tárgyat. A legcsábítóbb keringők hallatszottak a teremből át, akkor következett egy polka, — lengyelke, — galop; én epedve gondoltam ő reá, a ki talán éppen most lengett Vilmostal a termen keresztül és ez által megakadályozva őt, hogy szavát beváltsa. Végre valahára eljött, kiscseréltük kalapjainkat, ő az én nem éppen balszerű cilinderemet szoritotta echauffirozott homlokába és az étterem felé sietett. Én hamarosan még egy pár graziós mozdulatot gyakoroltam a persze nem egészen kifogástalan „diszpédánynyal” és a terembe léptem. Természetesen nem tartott sokáig, a várva-vártra találtam; szerencsémre csak az imént jött és tánczrendén nevem még 7—8-szor is elfért volna. Ki venné már most tőlem rossz néven, hogy minden egyéb másra előbb gondoltam, mint Vilmos barátomra az étteremben? . . . Ha most visszakérte volna claque-ját, még öngyilkos is lettem volna! Szerencsémre, úgy látszott, mintha báli mulatóságának második részénél akarna maradni; ő legalább többé nem mutatkozott.

A bálnak vége volt. Azok, a kik késő végéig maradtak, gyorsan felkerekedtek. Ő is elhagyta a mamával a termet, miután megengedték, hogy haza kísérjem őket.

Csak most a lépcsőn jutott eszembe megint Vilmos, de hol találhatnám most ebben a zür-zavarban és a nők oldalához kötve? Eh-

mit, hiszen nála van az én kalapom, meg az övé is; nem maradt tehát más hátra, mint az ő claque-jával a haza-vezető utra indulni.

A csarnokban föl akartam tenni, de mi a menykőbe volt ez? Nem ment szét! . . .

Ujra meg újra ismételtém erélyes kísérleteimet a 2 nő háta mögött, — de hiába. Eközben a fölépcső mellé érkezünk, én egy lámpa világához tartottam a kalapot és valami rettentest fedeztem fel; az öreg bútor fedele egyenesen rá volt enyvezve a karimára, a cylinder, a gépezet teljesen hiányzott. Félig halkán káromkodtam. Mi legyen ebből! Födetlen fővel mentem le a lépcsőzeten, bizonyosan mindenki boldognak tartott. Magamban vigasztaltam magamat: „Még egy pár lépcső, akkor lehetőleg gyorsan ajánlod magadat és meg vagy mentve, egy pillanat mulva a kocsiiban ülnek majd, akkor a ráenyvezett födelecskét a zsebkendővel a fedjére kötöd és haza szaladsz.”

Ekkor már le is érkezünk. Ő az óvatosan előtartott csipkekendő alatt ezen szavakat sugta: „Gyalog fogunk haza menni, nem nyújtana karját a mamának . . .”

Halálra ijedtem. Még mielőtt magamhoz térhettem volna, a mama és lánya szépen megszótozva fogóztak karjaimba és a szabadba léptünk. Szerencsémre a búcsúzó télnék szelid éjszakája volt és az én szerződésemben a meghülés veszélye nem is jött számításba. A szél furtjeimet arcomba fújta, úgy, hogy nem lát-

Még társadalmi érintkezéseknek is általában alig tulajdonítanak más rendeltetést, mint azt, hogy lehetőleg kellemes szórakozást nyújtsanak s épen ez a felfogás bizonyítja legjobban, hogy a társadalmi közszellem mennyire téves utakon halad, mert hiszen egy-egy pillanatnak tetszetős kihasználása ugyan lehetséges, üres és tartalmatlan társas együtt tartózkodás is — de a társadalom egészséges életnyilvánulása csak az a társas érintkezés lehet, melyben az emberek az abszolút jó és szép kultuszában találkoznak és hatnak egymás lelkének, kedélyének, szívének kölesönös nemesítésére.

Ennek hiánya képezi társas életünk legérezhetőbb, legnagyobb fogyatékát. Ezért állandó a panasz társas életünk ferdeségei, félszégei miatt s ezért nem is emelkedik a vidéki társadalom mindaddig hivatásának magaslatára, míg igazi vezéreit meg nem ismeri s etikai és esztétikai igazságok tisztelétére nem képes, vagy legalább nem törekszik.

Le kell rázni a sablonok nyűgét; tekinteni a határdombokon s meglátni a széles, a nagy, eleven életnek hatalmas lüktetését, megfigyelni a nagy világot mozgató új igazságokat, új eszmeáramlatokat, törekvéseket és azok fáradhatatlan munkáit, s ha a vidéki társadalomban is majdan utat törnek a magasabb célú igyekvések, akkor ez a ma még kicsinyes és félszeg falusi társadalom is fellendül és társaséletében érvényesülni fognak azok a lélek-nemesítő

tam magam előtt egy kukkot sem; nem akadályozhattam meg, mert karjaim nem voltak szabadok, azonfelül még az enyvezett claquet is tartottam az egyik kézben! A nők többször néztek csodálkozva, majd én reám, majd egymásra.

Mintha ezt a kérdést olvastam volna le tekinteteikről: „Ugyan már miért nem teszi ez az ember a kalapját fel?”

Kinos egy vándorlás volt ez a főtéren és számos kisebb, sötét utcákon keresztül míg végre a lakásukhoz értünk. A mama egy iszonyú nagy kulcsot vett elő selyemruhájának zsebéből, — kikaptam azt kezéből és mohón fúrta bele a zárba, a mellett pláne még el is ejtettem ezt a gyalázatos, nyomorult claquetörődést, azáltal pedig, hogy a földhöz ütődött, szétváltak a művésziesen összeragszott részek és egy sötét korong gördült le az utca közepére.

„Ön valamit elejtett!!” kiált a mama és lánya egyszerre.

„Ah, szót sem érdemel!” kiálték én és egy gonosztevő módjára betolom a kettőt a házba, mert talán még eszükbe jutott volna nekik gyufa mellett velem együtt keresni, a mit elvesztettem és szt. Isten, ha felfedezték volna a titkot . . .

Gyorsan felszedtem a járdáról a kalapkarimát és hamar hazafelé! Mánap reggel néhány nem nagyon kedves és hálás sorral visszaküldtem Vilmosnak.

„A fedelet a rezidencz utcában keresheted” tettem még hozzá. Alig, hogy az én szolgám a házat elhagyta, egy hordár jött, a ki nekem a gondosan becsomagolt — — claquet-fedelet hozta; az ő kedves kezeckéje írta hozzá ezen szavakat:

„Mégis igazunk volt; még egyszer visszamentünk. Ön valamit elvesztett, nagyon sajnáltam volna, ha ön miattunk ilyen veszteséget szenvedett volna . . .”

Ezek voltak az utolsó szavak, melyek miat kétségbe vagyok esve, mert azt hiszem, hogy kinevetett.

alkotások, melyeknek tisztelése által a nagy központok társadalmi élete a figyelmes szemlélő előtt annyira kedves és kívánatos.

NAPI HIREK.

A verseczi szerb püspök. Karlóczáról jelentik, hogy a szerb püspöki zsinat márczius elején összeül, hogy megválassza a verseczi püspököt. Jelöltek Tellecsky beocsini, Zmejjanovics krusodoli arkimandrita. Városunk előkelő szerb körei Zmejjanovics jelenlegi verseczi vikárius jelöltséget a legmelegebben üdvözlők. Az az emlékezetes hazafias beszéde, melyet főispánunk beiktatása alkalmával mondott, s melyben politikai hitvallását jelezte — élénk emlékezetében van minden verseczi hazafinak — s mindnyájan őt óhajtjuk látni a püspöki széken.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Adler Géza dr. budapesti gyakorló ügyvédet a verseczi kir. járásbíróvához jegyzővé nevezte ki.

Anyakönyvi hivatalunkból. Vertán Péter anyakönyvi felügyelő a múlt kedden városunkban időzött. — Predits Péter anyakönyvvezető helyettes 9-én tette le a hivatalos esküt s allomasát f. hó 10-én el is foglalta.

Herczeg Ferencz városunk nagy fia, a mi büszkeségünk, új darabjával, a „Honthy háza”-val ismét nagy diadalt aratott a nemzeti színházban a múlt csütörtökön. Városunk lakosságának műveltebb elemei lázasan várták a bemutató előadás sikerének örvendetes hírét. Ez magantudósításokban még pénteken megérkezett, tegnapi szombaton pedig az esti lapokból is értesültünk, hogy oszlopunk új műve ritka lelkes fogadtatásban részesült. A bemutató előadás alkalmával 12-szer hívták ki a szerzőt, a kritika teljes elismeréssel adózik és beismeri, hogy jelenleg Herczeg Ferencz a legnagyobb dráma-író s méltó utódja Csiki-nek. Herczeg neve ez alkalomból is újabban bejárja széles nagy Magyaror zágot, mindenfelé aratja a babérokat, mindenfelől érkeznek az ünnepelthez üdvözlések, de e fényes diadalok közepette is bizoyosan kellemesen fogja érinteni szülővárosából érkező azon hír, hogy intelligenciánk, köztük személyes ismerősei, barátai új diadalán rendkívül örvendenek s ez uton is küldik igaz szívből eredő szerencskívánataikat

Halálozás. Veronits Józsefnek, a „N. W. Z.” szerkesztőjének alig 4 hetes kis leánya a múlt vasárnap elhunyt.

A kaszinó ideiglenes helyiségében (Glückmann-féle vígadó) különösen a hivatalos órák után — nagyon eleven és pezsgő élet uralkodik. Városunk intelligenciája ott ad találkát egymásnak. A helyiség teljesen megfelelő ez idő szerint. A tisztikar minden tőlük telhetőt elkövetnek arra nézve, hogy az egyesületnek saját külön helyiséget szerezzenek, s egybe gyűjtsék városunk társadalmának számot tevő elemeit.

A verseczi községi népiskolák dicséretére. Mult napokban szoba kerülvén a képviselőházban a népiskolák államosítása, W l a s z i c s Gyula kultuszminiszter azon beszédjében, melyet a népiskolák államosítása ügyében tartott, többek között következőket mondta. „Vannak iskolák, melyekben a cél el van érve, t. i. a nemzeti szellem ápolása, sőt a magyar nyelv terjesztése és sikeres oktatása körül kiváló érdemeket is szereztek. Ugyan micsoda haszon volna az exclusiv államosítás keresztülvitelétől, ha mi a nagy tösgyökeres magyar vagy magyar szellemű városok iskoláit, melyek odaadó áldozattal tartják fenn iskoláit és szeretettel csüggnék, ragaszkodnak hozzájuk mint Szeged, Budapest, Arad, Temesvár, Versecz iskoláit, ha egyszerre államiaknak mondanók ki? Azt a nagy nemzeti célt, melyet a kizárólagos államosítástól várnak. ők ép úgy megvalósítják, mint a hogy megvalósítanók az államosítás által.” Jól eshetik ezen, elismerés nemcsak városunk azon derék polgarainak, kik évekkal ezelőtt a magyar tannyelv behozatalára törekedtek, hanem első sorban azon derék tanítóknak, kik a magyar nyelv lelkiismeretes tanítása a hazafias szellem terjesztését is céluluk tűzték ki.

Álarczos és jelmez bál. A verseczi műkedvelők múlt csütörtökön megtartott fényes jelmezbájjáról két nagyobb tudósítás érkezett lapunkhoz. Az egyiket, melyben férfitudósítónk a jelen voltak neveit is felsorolni igyekszik (nehéz és kockázatos vállalkozás — Szerk.) nagy sajnálatunkra már csak nagy terjedelménél fogva sem közölhetjük. Az alábbi tudósítást lapunk egy rendes női munkatársa írta, s

következőképen hangzik: „Igéretemhez hűen következőleg számolok be a „Dilettanten-Club” álarczos és jelmezbájjáról. Legelső sorban is arra kérem szerkesztő urat, ne tessék a fentebbi két német szót magyarral helyettesíteni — készakarva írtam úgy, mert hiszen a nevezett tiszteletre méltó társaság, bár tagjai majdnem kivétel nélkül mindannyian tudnak magyarul, s hazafias érzelmükben sincs okunk kételkedni, eddig még kizárólag csak német előadásokat tartottak, tehát rájuk illik a német név. Az egyesület igen dicséretes dolgot cselekedett akkor, midőn magyar nyelvű meghívókat is bocsátott ki, s a mennyiben — mint hírlík — a magyar nyelvű műkedvelői előadások behozatalának kérdésével is foglalkozik — biztosíthatjuk arról, hogy ha ezen szép terve életet ült, e város intelligens elemei kettőzött elismeréssel fogják gyámolítani humánus célú működését. — Áttérve magára a fényes estére — elmondhatjuk, hogy ilyen óriási társaság még nem volt együtt Verseczen, Nem volt pedig első sorban azért, mert helyiségünk sem volt hozzá való, A Glückmann-féle vígadó improzans termében 1000 főnél nagyobb társaság is elfér, s még csak nem is nagyon szorong, ha a térs karzatok is tele vannak. A bálon megjelent idegeneket valóban meglepte a fényes, fővárosba is beillő óriási helyiség, de meglepte sajnálatunkra más valami is. A mint beléptünk az épület elő részébe, hol a pénztár és ruhatárak vannak elhelyezve, csupa német felírást pillantottunk meg mindenféle. Nem tudom kinek a lelkén szárad ez a baklövés, hogy egy új, közhasználatra szánt helyen tisztán és kizárólag német felírást használ — s a nyilvánosság terén is felkérjük a rendkívül ügyes és előzékeny bérlőt, hogy magyar felírásokról minél előbb gondoskodjék, nehogy ismét elvigyék a rossz hírünket, Szerkesztő ur bizonyosan neheztel is már reám (Ugyan lehetne e olyan aranyos asszonykára neheztelni. Sőt nagy köszönettel tartozunk az érélyes felszólamlásért. Szerk.), a miért ily hosszú bevezetéssel élek, de nekünk verseczi magyar menyecskeknek igazán rosszul esik, mikor magyar nemzeti nyelvünknek ignorálását látjuk. Oh te híres jelmezbál! Sokáig fog emléked élni az igazi backfischek, és kis leányoknak látszani akaró nagyobb leányok kebelében. Az álarc alatt sok mindent el lehet mondani . . . még az igazat is. A férfiak, azok a hamisak, kikapathatják egyszer valahára a magukét. Az ő fejükre is rá lehet olvasni az ígét! Éltek is ezzel e szabadalommal elegen. Több sikerült dolgot jár szájról szájra. A mi első emberünknek a fess főispánnak, ki mulatságaink, társaséletünkben is a legelső — ugyan csak ajánlgatták az ügyes maszkok, hogy öltse fel hymen rózsalánczait. A „bébé”-re is felhívták figyelmét . . . de kérem ne kívánjak tőlem, hogy egészen elmondjam a dolgot. Még megnehezeltene érte az uram, hogy még ily magas személyiségbe is belekötök. Különben én még most is alarczot viselek s így megmondhatom még az igazat is. Igaz pedig az, hogy daczára a számtalan sok jelmezek igazán ügyes, elegáns maszkot alig 8—10-et láttunk. De láttunk azután igazi toalet monstru-nokat. Hogy mulattunk mi asszonyok úgy magunk közt (Gondoljuk, hogy a hegyes kis nyelvek igen csinos megjegyzéseket tehettek. Szerk.), mikor azok a felciczomázott alakok büszke öüézzettel emelvén fel fejüket, azt hitték, hogy ők a legszebbek. Persze most azt várnák e lapok bájos olvasónői (kérem szerkesztő ur — minden nő azt tartja magáról, hogy ő — ha egy kicsit is — de bájos), hogy felsoroljam a jelenlevőket, leírjam ékes szavakkal a jelmezeket. Ez egyszerűen lehetetlen s bizonyosan nagy apprehenziókat vonnék szerkesztő uram fejére. A mikor egy bálra több mint 700 jegyet adnak el, mikor a négyest 150—170 pár tánczolja, akkor nem lehet ám a neveket felsorolni. Tény az, hogy sok volt ott a szép leány, különösen kitűntek a remekül öltözött menyecskek. Öszintén megvalva, nekem a Balsac-féle asszonyok tetszetek legjobban. (Bizony bizony talán még fel is duzzák az orocskájukat a kis leányok). Egy igen nagy érdeme többek közt még is volt e jelmezestélynek. A városunkban létező nyelv, vallás, nemzetiségi viszonyok által egymástól idegenkedő, egymást alig ismerő társaságokat egy kicsit összehozta. Kottériák alakultak ugyan, de édes jó Istenkém, az mindig úgy leend, míg emberek élnek e földön, Mielőtt e hosszú csevegést befejezném, meg kell dicsérnem Nr. 1 azt, a ki a Miskaékat a terem közepére állította, s alkalmat adott a pompás csardásra; — Nr. 2 Glückmann a

bérlőt, a ki teljes meglepedésre szolgált minden jóval, (csak azt jegyezzük meg, hogy a ruhatár 20 kr-ával igen drága. Négy-öt tagból álló családnál már számot tevő összeget tesz ki. Ezen segíteni kellene) s Nr. 3 a dilettáns club vezérégyéniségeit, a kik a mulatságot megteremtették. — Ha kináncsi vagy rám, t. cz. olvasom, hogy ki vagyok én e sorok írója, — levezzem az álarczomat és bemutatam magam én vagyok Narczis.

Törvényhatóságunk tegnap szombaton Pálffy Elemér főispánunk elnöklété alatt népes közgyűlést tartott, melynek egyik legfontosabb tárgyát városunk villanyvilágításának kérdése képezte, Örömmel láttuk, hogy városatyáink nagyobb része szívesen megszavazta a szükséges összeget s 54 szóval 25 ellen elfogadták Gans és társa cég ajánlatát, illetve a tanács indítványát. A közgyűlés lefolyásáról — mely a délutánt is igénybe vette — jövő számunkban flogunk részletesen megemlékezni.

Nemzeti színészet. Magyar színtársulatunkra a múlt héten változó idő járt. Mivel Deákkné Vlád Gizella betegeskedett, s csak a hét vége felé léphetett fel (még mindig gyengélkedve) hiányzott az előadások fő vonzóereje s ez meglátszott a publikum érdeklődésén is. Hét közben két másfajta előadás is Csütörtökön a jótékony célú jelmezbál, tegnap katonazenés hangverseny, ezek is elvonták a közönség egy részét. Az előadásokkal különben megvan elégedve a közönség, a színészek is mindent megtesznek, hogy az igényeket kielégítsék. Több igen jó ujdonságot hoztak színre, melyek közül első sorban a múlt hetfőn színre került „Charitást” kell felemlitenünk. Várad Antalnak ezen pályanyertes művét aránylag kevés közönség nézte végig, pedig az előadás igen jó volt. Külön kell megemlékeznünk Donáth karmesterről és a kitünő zenekarról, mely előadás előtt nagy bravúrral adta elő az „Ilka” című magyar opera szép nyitányát. A jelmezek izlészese és korhűek. A zardai jelenet különösen megkapó volt. Pompás alak volt Őrsi Aranka, ki a dramai részleteket megkapó erővel tudta érvényesíteni. Zoltán Olga, mint Charitást teljesen megvette a publikum szívét. Dulich Mariskával egyetemben kedvenceivé lettek a közönségnek. Havas Sz. is teljesen bevált s általában igen használható tagja a társulatnak. A férfiak közül Szarvasi, Árkosi váltak ki első sorban, a kar is jól betöltötte helyét. Jó alakítás volt a kevés szavú nádor Vesselényi is.

Kedden. „A mintaférj.” Pikáns izű dolgokban bővelkedő párizsi bohózat. A közönség férfi része igen jól mulatott, a nők egy kicsit szégyenkeztek . . . s a telefonra gondoltak. A szereplők jó kedvvel és igyekezettel játszottak.

Szerdán. „A bányamester.” Zeller Károlynak, a „Madarász” szép tehetségű szerzőjének ezen új operettje sem tudott annyira közönséget vonzani, a melyet a darab sikerült előadása megérdemelt volna. A bérlőkön kívül nagyon kevés közönség gyűlt egybe. Az előadás pedig, leszámítva egyes jelentéktelen kifogásokat — élvezetes volt. L. Perczel Mari sok tapsot aratott, Balogh István igen jó komikusnak bizonyult Zwack szerepében, Árkosi mint bányamester is több ovációban részesült. A többi szereplők is jók voltak.

Csütörtökön. „Koldusdiák.” A közönség daczára annak, hogy a jelmezbál sokakat elvont, majdnem teljesen megtöltötte kis színházunkat. D. Vlád Gizella nevét olvasván a színlapon, sietett jegyet váltani. Az előadás mintaszerű volt és nagyon tetszetett, a mi hideg közönségünk felmelegedett.

Pénteken. „Szultán.” Fényes kiállítás. Deákkné azonban nagyon meglátszott, hogy gyöngélkedett. Ily állapotban kimélni is kelene egészségét. Nagyszerű hangját rekedtsége miatt nem érvényesíthette eléggé Deák „Ali”-ja kitünő volt. Perczel szép jelmezeivel hódított, nagyon kedves volt Dulich Mariska is.

Tegnap szombaton „Madame sans gené” került színre. — Ma két előadás leendő: délután „Peleskei notárius”, este „A hortobágyi virtus”. — A jövő hét végén a társulat valószínűleg a Glückmann-féle vígadó nagy termébe költözködik át, s akkor a látogatottság is nagyobb leendő.

(Lesz gőzfürdők). A fritz-féle gőzmalmot tudvalevőleg Adler M. helybeli tekintélyes kereskedő vette meg. Az ott lévő gőzfürdőt és kádfürdőket a kor kiránalmainak megfelelőleg fogja átalakítani, a miért halával fog adoznia közönség, mely most teljesen nélkülözi a nyilvános fürdőt.

Álarczosbál Zichyfalván. A Zichyfalvai magyar társaság — mint levelezőnk írja — folyó

hó 8-án a képviselőválasztás napján könyvtára javára zártkörű álarczos bált rendezett, melyen Zichyfalva és tágabb vidékének színejeva megjelent. Az új képviselő a közszeretben álló valamint páratlanul kedves és figyelmes Dániel Pál vendégeivel külön vonaton jött e falusi helyen vajmi ritka mulatságra, 80 élővirágból izlészese font mellcsokrot hozván magával, melyeket a jelenlevő hölgyek között osztatott szét.

A Vaskapu szabályozásai. A vaskapui munkák gyorsan haladnak végbefejezésük felé. A szentkat nyílt csatorna a múlt évben teljesen elkészült, felül lett vizsgálva s a kereskedelmi miniszter át is adta a forgalomnak. A kozladójkei zuhatagban épülő csatorna $\frac{3}{4}$ részben elkészült, a vizalatti repesztésből nyert kőanyag ki is van kitorva. Itt még ez évben elkészül az összes munka. Az Izlász-Tachtalia szakaszbeli csatorna a helyes munkabeosztás szempontjából csak az idén fog erélyesen folytatódni. A grebenmilanováci gátrendszer melynek célja a Duna vizmagasságának emelése, szinten befejezéséhez közeledik. Most a nyolczadik gátszakaszon dolgoznak s ha elemi akadály nem támad, még tavaszra teljesen elkészítették, de a víz rohamossága s a nagy hideg miatt nem lehetett végigvizsgálni, a mit most fognak pótolni. A vaskapui óriási csatorna teljesen kész, csak a vizet kell beleereszteni. Mihelyt a vizállás kedvez, elbontják a felső szádfalat s átadják a csatornát a forgalomnak. A kis vaskapui pótmunkát s a korona kápolna előtti nagy partraktatók, tárházak és közraktárak építését 1 milliónál nagyobb költséggel jövő évben kezdik meg.

Temes vármegye nemes családjai. A „Dél-magyarországi történelmi és régészeti muzeum-társulat” által az ezredéves ünnep alkalmából ily czim alatt kiadott emlékmű első kötete most hagyta el a sajtót. A művet a legközelebbi napokban kapják meg az előfizetők. A 23 nyomtatott ivre terjedő disz munkához 47 színezett czimer van mellékelve, köztük 5 hatósági és 42 családi czimer.

Egy fősolgabíró ünneplése. Abból az alkalomból, hogy Petrovoszellő község képviselő-testülete Kajtár Jenőt, az alibunári járás derék fősolgabíróját diszpolgárrá választotta, a fővárosi sajtó egyik előkelő organuma a Pesti Hirlap a következőket írja:

„Mióta a határvidéket az országhoz csatolták s mióta a régi állapotok ott megszüntek, aminek immár huszonnégy esztendeje, ezuttal történt meg először, hogy a tisztán románokból álló nagyközség magyar embert választson meg diszpolgárává, mintegy konstatálásul annak, hogy a nemzetiségi kérdést csakis az oláh agitátorok fújják nagygyá. Tor.-Petrovoszello nagyközség képviselőtestülete volt az, amely tavaly decemberben bodonyi Kajtár Jenőt, az alibunári járás fősolgabíróját diszpolgárra választotta meg. A díszesen kiállított oklevél átadása e hó 9-én történt, amikor Kajtár Jenő hosszú kocsisortól kísérvé jelent meg az oláh községben, amely ünnepi díszet öltött s nemzeti színű lobogókkal is tüntetett. A diszoklevél átadása előtt a román templomban istenitisztelet volt, aminthogy az oklevél ünnepélyes átadásának megtörténte után banketre gyűltek össze, amelyen vagy százan vettek részt. Kajtár a király éltette, míg őt dr. Korszós Elemér üdvözölte igen szép és meleg beszédben. Érdekes, hogy az oláhbiróval Murga Pavel és Neagor János román lelkészek is üdvözölték a diszpolgárt, aki a magyarság egyik kiváló vezére is. A banket alkalmából Rónay Jenő főispánnak, akit a nép szeretette veszkörül üdvözölő sürgönyt küldtek. Hogy a torontali oláhok és szerbek ennyire megbecsülik Kajtár Jenőt, annak egyik okát képezi az is, hogy az eddig ott uralgó rendtelenségnek végett vetett. A mezei rendőri ügyeket tisztázta, a gazdasági állapotokat javította, a közbiztonságot talpra állította, amerikai szőlőtelepet létesített s a járás nagyobb útjait gyümölcsfákkal ültette be, előidézve a nép anyagi jólétét. A mikor örömmel jegyezzük fel. Kajtár ünneplését újból hangsúlyozzuk, hogy az ő járását majdnem kizárólag oláhok lakják, ami azt is jelenti, hogy ahol a vezető férfiak nemcsak kellő erélyvel, de kellő körültekintéssel és szeretettel járnak el: ott a nemzetiségi kérdés nem játszik szerepet s ott a magyar ember tiszteletére — mint Petrovoszellőn történt — nemzeti színű lobogókkal jelennek meg, s magyar voltukat hangoztatják.”

„Örömmel tazasztaljuk, hogy Ungvári László 121 holdas czeglédi gyümölcs-faiskola telepe nemcsak a hazában vált mindenki előtt ismeretessé, hanem most már szívesen keresik azt fel Románia, Bosznia, Hercegovina. Gali-

cia s főleg Ausztriából is a rendelők, És hogy a kényesebb izlésű külföldiek, mint vannak az Ungvárytól szállított csemétékkel meglegedve, arra nézve többek közt szolgáljon tájékoztaló (Bécsben-Schönbrunn) alább következő eredeti levele; „Különös örömemre válik Önt értesítenem, hogy ideküldött csemétéi kifogástalanok és valóban szépek. Én csak elismeréssel nyilatkozhatom az ilyen kitünő minőségű anyag előállításáért és ezennel felkeresem Önt, hogy hasonló kifogástalan minőségben az itt leírandókat küldeni sziveskedjék.” Umlauf cs. és k. udvari kert igazgató (Bécs-Schönbrunn).“

Irodalom.

Milleniumi Album. A milleniumra készülő irodalmi disz munkák között első helyet foglal az az album, melyet kaptunk. A Magyar Hirlap szerkesztője, Fenyő Sándor szerkesztette és a Magyar Hirlap adja ki — előfizetőinek teljesen díjtalanul. A nagyterjedelmű, több mint kétszáz illusztrációval díszített nagyszabású albumban a következő illusztris művekkel találkozunk: Apponyi Albert, Széll Kálmán, Tisza Kálmán, Wekerle Sándor, Schlauch püspök, Karsay püspök, Szász Károly püspök, Ferencz József püspök, Helfy Ignác, Horánszky Nándor, Horváth Gyula, Geltéri Mór, Bartók Lajos, Bárony István, Bródy Gárdonyi Géza, Szomaházy István, Hentaller Lajos, Endrődi Sándor, Heltai Jenő, Hevesi Lajos, Tóth Béla, Benedek Elek, Radó Antal, Neményi Ambrus, Szomor Dézso, Keglevich István gróf, Nopcsa Elek báró Hubay Jenő, Rohonczi Gida, Illyes Bálint, Ignatua Münnich Aurél, Kohn Sámuel dr., báró Salmen Jenő, Márkus Miksa, Lovik Károly, stb. stb. A gyönyörű illusztrációkat Feszty Árpád, Faragó Ödön, Jászai, Allers, Homicskó, stb. készítették. A [bompás nagy album ára 2 ft, de a Magyar Hirlap előfizetői — az újonnan belépők is, akik február—márczius—április hónapokra 3 rrt 50 krral előfizetnek — mint említettük, díjtalanul kapják meg a kiadóhivataltól, Budapest, V., Honvéd 4. sz.

A Szalay-Baróti féle milleniumi Magyar Történetnek megjelent 31. füzeteben befejeződik Hunyadi Mátyás korának tárgyalása és megkezdődik a Jagellók kora. Az eleven tollal és nagy szaktudással írt „szöveget az érdekesnél érdekesebb képek egész sorozata illusztrálja. Mindenek előtt ott van Madarász Viktor sires festményének, a ravatalon fekvő Hunyadi Lászlónak reprodukciója, e mellé sorakoznak; Korvin János arcképe, Miksa bevonulása a magyaroktól elhagyott Bécsbe, Székesfehérvár ostroma, ama korból magyar cadexek és nyomtatványok, hasonmásai, érmek, pénzek, névalírások stb. stb. A „Magyar Nemzet Történeté”-nek szerzői kiadói valóban mindent elkövetnek, hogy e mű igazán méltó legyen az ezredéves ünnepélyhez. Még ez év folyamán be is fejezik alkotásukat, s akkor e Történet négykötete méltó büszkeségre lesz a hazai irodalomnak. A Szalay-Baróti féle mű a kiadócégnél (Lampel R. Wodianer F. és Fiai, Andrásyut 21.) rendelhető meg; egyfüzet ára 30 kr.

A Kert. Mauthner Ödönnek ezen ritka fényes kiállítású lapja, mely Iglai Szvetozár szakavatott szerkesztése mellett most fejezte be első évi pályafutását — nemcsak teljesen megfelelt a hozzákötött várakozásoknak, hanem büszkeségévé is vált minden kinek ki a hazai kértészet előmozdítását és fellendülését szíven viseli. A nevezett szaklapra — melynek külső kiállítása is mintaszerű — annál inkább büszkéek lehetünk mert párja a külföldön is alig akad. Illusztrációi remekek! Az utolsó kettős (18—19) szám különösen gazdag és érdekes tartalommal jelent meg. Igen sikerült cikkeket találunk benne Richon, Osztrieder G. Gobocz Lajos, Band H, Kunszt János, Hosszi Albert, Céser Lajos, Fuchs Emil Angyal Dézso, Balog Akos Teleki János, Molnich K. Ivanyis F. Mühle, Jablonovszky József és Szalay Inocinától. Mauthnertől „Hogyan rigolirozzunk” czim alatt közöl értekezést. — A füzetet 3 színes műmelléklet és 28 fametszetű kép élenkíti. A „Kert” előfizetési ára egy évre 4 ft. Mutatványszámokat készséggel küld a Kiadóhivatal. VI. Andrásy ut 23 szám A kitünő szaklapot melegen ajánljuk T. Cz. olvasóink figyelmébe.

A fény arnyai. Ez a czim illeti meg a Benedek Elek Nemzeti Iskolájának újabb vállalkozását. Ez a derék tanügyi lap most nem elégszik meg azzal, ha a beteg magyar kulturát szóval és szabad hanggal védi, képekkel is illusztrálni óhajtja a szomoruan leírt igazságot. Azaz: az ezredéves szegényére bemutatja Magyarország düledező, romladozó iskolaépületeit, életveszélyes tanítói lakásait. Az eszme nem új, csak a kivitele szokatlan. De hát ez ugy látszik a munka megosztás elvén nyugszik. A Néptanítók Lapja ugyanis bemutatja a monumentális nagy alkotásokat s el is zengi hozzájuk a himnuszot mindazokról akik ezeket felépítették, talán merőben megfelelkezne egy-egy düledező viskóról melyet iskolának gunyolnak a jámbor lelkek, de a szegény szülők nem tudják, mikor vesznek a korhadat gerendák alatt el gyermekeik s a tanító családja sem sejt, mikor üti agyon ez a kenyérkereső édes apát. A Nemzeti Iskola tehát ezeket mutatja be olvasóinak s ezek a rozoga pajták tűnnek fel majd a fényes paloták mellett, mint a nagy fénynek sötét arnyai. Hát csak rajta. A tanítók, iskolászékek jól teszik, ha minél több anyagot szolgáltatnak írásban és képben ehhez a vállalathoz. Keresni sem kell nagyon. Akad dolga — fájdalom — ez ecsetnek is elég a magyar kultura mezején.

Szerkesztői levelezés.

K. R. Zombor. Az a könyvnyomda már nem existál Verseczen; Tulajdonosát K—tsot politikai miatt elítéltek. Ő itt hagyván családját és hozzátartozóit — a büntetés elől Szerciába szökött. Azota itt nem tudnak felőle semmit,

Nyiltér.

Foulárd-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterkint — japáni, chinai, s. a. t. a leg-ujabb mintázattal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg selyemet** 35 krtól 14 frt. 65 kr. méterkint sima, csikos, koczkázott, mintázott damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőségben és 2000 szín és mintázattal s. a. t. a megrendelt árú postabér és vámmentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával: küld **Henneberg G. (cs. és k. udvariszállító) selyemgyára Zürichben.** Svájcba czimzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

394. szám. — 1896.

Hirdetmény.

Az örökösödési eljárásról szóló 1894. évi XVI. t.-cz. az 1896. évi január hó 1-ső napján lépett hatályba.

Ennek a törvénynek egyik lényeges intézkedése az, hogy ha a hagyatékhöz ingatlan tartozik, az örökösödési eljárásnak van helye akkor is, ha az örökösök mindnyájan nagykorúak.

Ez áll arra az esetre is, ha az elhalálozás 1896. évi január hó 1-seje előtt történt. Ugyanazért az örökösöknek érdekükben áll, hogy ily esetben az örökösök halálától számított három hónap alatt, ha pedig a halálest az 1896. évi január hó 1-je előtt történt, az ettől a naptól számítandó három hónap alatt maguk kérjék a kir. járásbírósnál vagy az örökösödési eljárás megindítását, vagy az örökösödési avagy hagyományi bizonyítványnak kiadását, mert különben a hagyatéki eljárás hivatalból fog megindíttatni.

Versecz város tanácsának 1896. évi január hó 21-én tartott üléséből.

Seemayer,

kir. tanácsos, polgármester.

872. sz. — 1896.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az ujonczozás Versecz városában f. é. márczius hó 6. és 7-én fog megejteni. miert is az I. korosztálybeli vagyis 1875. évbéli születésű és a II. korosztálybeli vagyis 1874. évbéli születésű hadkötelesek 100 sorszámig bezárólag f. évi márczius hó 6-án, a II. korosztálybeli 101. sor számtól és a III. korosztálybeli vagyis 1873. évbéli születésű, valamint azon idegen illetőségű hadkötelesek, kik Verseczen leendő állítatásuk iránt engedélyt nyertek f. évi márczius 7-én reggeli 8 órakor a községi bíróság hivatalos helyiségében (városház, I. emelet 23 ajtó) működő sorozó bizottság előtt megjelenni kötelesek.

Verseczen, 1896. február hó 3. án.

Seemayer,

kir. tanácsos, polgármester.

776. sz. — 1896.

Hirdetmény.

A néh. Trembalsky Károly volt cs. és kir. őrnagy által alapított és Versecz város tanácsa által kezelt ösztöndíj egyik, évi 100 forintos felére ezennel pályázat hirdettetik, — mert ezen évben adományozva nem volt — s a folyó 1895/6. tanévre.

A pályázónak a helybeli főreáliskolába járó szegény sorsu, szorgalmas legalább elégséges előmenetelű és jó magaviseletű verseczi születésű róm. kath. vallasu tanulónak kell lennie.

A pályázók keresztlevéllel, vagyoni állapotukat feltüntető okmányokkal, a múlt 1894/5. iskolai évről szóló bizonyítvánnyal és a folyó tanév első harmadáról nyert időszaki értesítővel felszerelt folyamodványait legkésőbb f. é. február hó végéig közvetlenül Versecz város tanácsánál nyújtsák be.

Verseczen, 1896. január 31-én tartott tanácsüléséből.

Seemayer,

kir. tanácsos, polgármester.

Kathreiner-féle
KNEIPP-MALÁTA-KÁVÉT

Mindenütt kapható - ½ kiló 25kr.

Mi a
Kathreiner-féle
Kneipp-maláta-kávé?

Valódi **egészségi és családi kávé**, mely Kathreiner gyártási módja által a kedvelt valódi kávé ízét nyeri. Eltekintve egyéb előnyeitől, már ez okból különbözik ezen maláta-kávé minden más hasonló gyártmánytól.

A Kathreiner-féle kávé a legizletesebb, legegészségesebb és legolcsóbb pótkávé. Természetes tiszta gyártmány egész szemekben, miert is felette előnyösen használható, az örölt s ez okból a vevő közönség által nem

ellenőrizhető pótkávéval szemben, melyek hatásági vizsgálatok tanúsága szerint gyakorta idegen anyagokkal hamisítvák.

Eleinte csak **harmadrészen**, később felében adhatjuk a Kathreiner-kávét a valódi kávéhoz, s így az egészségre megbecsülhetetlen hatása mellett minden háztartásban jelentékeny megtakarítást eszközölhetünk.

A Kathreiner-féle kávét a **legelső orvosok ajánlják**, s az ugy nyilvános intézetekben, mint családok ezrei körében naponta jónak bizonyul. Sőt magában, azaz valódi kávé hozzáadása nélkül használva, a Kathreiner-féle kávé a legjobb erősítő szer és a legegészségesebb, legkönnyebben megemészthető és egyszerűen a legizletesebb ital.

Lelkiismeretes gazdasszony vagy anya, általában kávéivó, egészsége érdekében perczig se habozzon **Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávét** használni. Az értéktelen hamisítványokkal szemben, melyekkel ma is csalják a közönséget, a vételnél vigyázni kell a fehér eredeti csomagokon látható névre

Kathreiner!

Vigyázzanak! Saját érdekükben **ne** engedjék magukat rábeszélni! A valódi „Kathreiner” **sohasem** szabad más csomagolásban, vagy nyitott árúként eladni.

A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona s nyomása. Versecz.